

C/ Alfons V, nº6
Apt. Nº 85 CP.17800-Olot
E-mail: olot@cnt.es
www.cnt.es/olot
Telf/Fax: 972 27 16 82

NO AL PLA BOLONYA!

Els objectius de la implantació de l'Espai Europeu de l'Educació Superior xoquen de forma frontal amb les funcions que tradicionalment ha complert la universitat. Aquests objectius suposen la submissió de la universitat a les necessitats productives del capital internacional i dels grans grups de poder de la Unió Europea. "L'Europa del coneixement" que es vol arribar a partir del 2010 preconitza que l'objectiu fonamental d'aquest procés és "fer d'Europa l'economia més competitiva i dinàmica del món basada en el coneixement", no una Europa millor formada, ni una Europa més culta, ni de bon tros una Europa més reflexiva, crítica i solidària.

Les empreses aconseguen mà d'obra qualificada a baix preu

La major part dels principis que inspiren la declaració de Bolonya estan enfocats a fer de la universitat un instrument al servei de la creació de mà d'obra qualificada per a un sistema productiu basat en la globalització de l'economia. D'aquí ve que el futur paper de la universitat es fonamenti en les premisses dels principis de competitivitat, "estreta col·laboració amb les empreses" i primacia dels interessos econòmics sobre els formatius, científics o culturals. S'obliga per tant a les universitats al disseny de programes amb estructures circumscrites a molt poques branques, amb un nombre reduït de títols en els quals els estudis sobre humanitats o tendències més culturals queden relegats a una destinació marginal. La universitat es reduïx a ser un mer centre de formació per a les empreses, promovent gairebé exclusivament aquells continguts directament relacionats amb les seves necessitats productives. Carreres com filosofia, diverses filologies o història es veuran condemnades a l'ostracisme o a la seva completa desaparició.

Però potser seran, dintre del nou disseny de la funció de la universitat, les pràctiques en empreses les de major impacte social. Es perfila l'obligatorietat d'aquestes pràctiques per a l'obtenció d'un títol universitari, les condicions del qual són encara desconegudes. No obstant això, és ja perfectament coneguda la figura de la beca que s'utilitza en algunes empreses per a cobrir llocs de treball; figura que no està subjecta a regulació laboral i que no produeix les cotitzacions a Seguretat Social, atur ni formació professional d'un contracte. Això no només significarà la precarietat laboral dels/les estudiants, sinó també la precarització en tot el mercat d'aquests llocs de treball que cobriran, així com un possible augment de l'atur en els mateixos. Si m'ho fa /un una becari/a, per què farà un contracte?

La universitat es torna cara i elitista

Les normes d'accés, permanència i graduació seran més restrictives, contemplant-se nous models de selectivitat, en els quals les universitats i centres educatius podran aplicar més filtres d'accés mitjançant proves monogràfiques de coneixements i aptitud.

Els cicles educatius es fonamenten en presumptes interessos professionals i demandes de l'economia, el seu perfil serà de tipus generalista amb una obligada especialització a partir d'un màster posterior que tendirà a arribar a un preu de mercat, introduint així un segon condicionament econòmic en l'accés a l'educació superior.

S'imposa el seguiment d'un model únic de referència, les bases del qual es centren en l'adopció de "sistemes de titulacions comparables amb vista al reconeixement acadèmic i professional a la Unió Europea". Amb aquesta justificació es pretén configurar un sistema educatiu fonamentat en bases elitistes, en les quals la capacitat econòmica determinarà en molt les possibilitats d'accés de la ciutadania a l'educació superior, limitant així el total de persones que puguin obtenir un títol universitari i condicionant fins i tot el seu futur laboral. La "forma d'estudiar", estarà basada en un model en el qual l'alumne/a precisarà dedicar gairebé tot el dia a la seva formació, impossibilitant en la pràctica el desenvolupament d'altres activitats econòmiques, familiars o personals al mateix temps, discriminant als grups de més baix nivell de renda. L'alternativa proposada és la d'un sistema de beques-préstec, que obligués a l'estudiant a la seva devolució en els primers deu anys posteriors a la seva inserció en el mercat de treball, marcant així una nova forma de dependència econòmica i personal.

Aquesta nova "forma d'estudiar" promou també que l'alumnat serà el responsable de la seva formació, relegant al docent a ser un mer tutor. En altres paraules, l'alumnat pagarà per un servei que la universitat ja no li donarà.

Les condicions de treball a la universitat, compromeses

Existeix un total obscurantisme sobre les repercussions laborals i professionals que afectaran a la comunitat universitària. Els possibles impactes en els convenis i acords laborals en vigor, així com les repercussions en el sistema de selecció de professors i altre personal de la universitat, estan sent obviats amb una evident intencionalitat de no crear alarma. La nova "forma d'estudiar", en la qual se suposa a l'alumnat com principal responsable de la seva formació, posa entre l'espasa i la paret al personal docent, el qual ja no serà una eina imprescindible en la formació. És de sospitar llavors que es reduirà l'oferta de places docents, es practicaran jubilacions anticipades i no es renovaran els contractes més precaris.

Es proposa un sistema d'avaluació de qualitat de l'ensenyament universitari, però no s'especifiquen ni els criteris que es seguiran en aquesta avaluació ni els organismes que seran competents per a realitzar-la. Seguint les idees de competitivitat i relacions amb les empreses que revesteixen tot el procés, molt probablement els criteris d'avaluació de qualitat seguiran les directrius empresarials, el que suposa una disminució en la qualitat de l'educació abans que un augment; el personal docent es veurà obligat a aparcar la formació de l'esperit crític necessari per a l'avenç del coneixement humà, i a parar esment als requisits dels departaments de recursos humans per a adaptar els seus continguts als mateixos i aconseguir un alt nombre d'alumnat col·locat a les empreses. Això només significa una cosa: l'eliminació de la funció més important de la universitat, la creació i difusió de coneixement.

Tampoc es té notícia a data d'avui de les connotacions econòmiques generals que tindrà la seva aplicació, ni de bon tros els pressupostos previstos a aquest efecte, encara que tot duu a pensar que la filosofia del "cost zero" o "cost barat" sigui la que prevalgui, sense comptar amb les notòries dificultats econòmiques que comporta la seva engegada per als països i territoris europeus menys desenvolupats.

Les universitats quedaran obligades a realitzar una part significativa de la investigació que demanden els processos productius, en règim de competència a ultrança, amb unes perspectives molt allunyades dels principis de cooperació i solidaritat, amb la qual cosa s'obriran noves diferències socials entre les persones, centres educatius i territoris en els quals estiguin situats, generant diferents jocs de desequilibri social i espacial. Així mateix, la investigació es veurà encara més precaritzada del que està en l'actualitat. Les empreses decidiran què es finança i què no en la investigació, relegant a un segon pla la investigació bàsica i apostant únicament per la investigació aplicada. Això suposa vendre el nostre futur, perquè sense investigació bàsica, els coneixements necessaris per a avançar en tecnologia i aplicacions seran insuficients, podent arribar a ser inexistents.

La situació descrita afectarà en breu termini a una comunitat estimada entorn dels 45 milions de ciutadans, incloent a estudiants, professors i personal d'administració i serveis, sense comptar amb els efectes indirectes que suposarà per als nivells educatius de l'ensenyament mig, que sens dubte haurien de modificar part de les seves estructures per a atendre als dictats de Bolonya.

L'alternativa: les nostres propostes

Com anarcosindicalistas, aspirem a un model social molt diferent al que ara existeix, en el qual les universitats siguin autogestionades. No obstant això, davant del retrocés del que ara tenim, proposem i exigim:

1. Rebuig a una universitat en mans del capital, les corporacions tecnològiques i mediàtiques. Universitat de qualitat i amb recursos suficients, vinculada a les necessitats educatives de la societat i no als interessos empresarials.
2. Principis de cooperació i solidaritat dintre de la comunitat universitària enfront dels proposats de competitivitat excloent.
3. Nova estructuració dels cicles educatius previstos. Rebuig al primer cicle merament generalista, que obliga a cursar l'especialització en un màster a preu de mercat: cicle general i cicle d'especialització en el propi grau, amb màster optatiu.
4. Rebuig de les "beques-préstec" i reforç de les beques a fons perdut mentre que la universitat no sigui enterament gratuïta.
5. Pràctiques optatives en empreses, amb tutoria social-sindical (sindicats presents en el sector, no només els representats en els comitès d'empresa o juntes de personal) i remuneració de les mateixes mitjançant contracte.
6. Investigació en la universitat independent de les directrius de les corporacions empresarials. Rebuig dels resultats de la investigació per a usos militars.
7. Transformació de la figura del becari com una figura laboral amb posterior integració professional en els centres d'investigació.
8. Sistema transparent de promoció en la carrera professional docent.
9. Rebuig rotund a qualsevol intent de retallada de plantilles i funcionarització de tot el personal d'administració i serveis amb contracte temporal i/o precari.

10. Rebuig de les revisions a la baixa de les categories i grups professionals recollides en convenis col·lectius i legislació referida a la funció pública, segons les futures noves titulacions. Reducció de categories i grups, amb valoració a l'alça en el nivell més alt de cadascun.

11. Fre a la externalització i privatització de serveis, amb reversió de les ja realitzades.

12. Sistema transparent i objectiu per a facilitar la compatibilitat dels sistemes de titulacions en la Unió Europea, evitant la discriminació per procedències.

13. Desaparició de les agències avaluadores. Autonomia de les universitats en l'adopció de sistemes participatius i cooperatius d'autoavaluació, amb caràcter qualitatiu i continu.

NO AL PLA BOLONYA! PER UNA UNIVERSITAT DE QUALITAT I LLIURE D'EMPRESES!